

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 127. — ŠTEV. 127.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 31, 1923. — ČETRTEK, 31. MAJA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

KAPITALISTI O 12-URNEM DELAVNIKU

Pregled kaže, da se je v nekaterih delih jeklarske industrije v zadnjih desetih letih hitro skrčil odstotek mož, zaposlenih po dvanajsti ur. Izvedenec pravi, da bodo vse naprave skrčile delavnik — Mladi delavci so za stari sistem.

Pittsburgh, Pa., 30. maja. — Dvanajsturni delavni dan v jeklarski industriji je bil polagonom izločen. Tekom zadnjih desetih let se je skrčilo število mož, zaposlenih pri dolgih štihah. Ta izprenembra se vrši sorazmerno hitro ter dokazuje resnost ugotovila jeklarskih delodajalcev, da si resno resno prizadevajo iznembiti se dolgega delavnega ter sedem dni trajajočega delavnega tedna.

Ugotovilo, da niše dozorel čas za popolno odpravo dvanajsturnega delavnika, so sprejeli tukaj kot splošno resnično, to vsled pomanjkanja dela ter zastrantega, ker imajo delavci rajši dolge ure ter s tem tudi boljše plače. (Tako zatrjujejo kapitalisti.)

Neki vodilni jeklarski izvedenec je danes navedel številke, ki kažejo splošno pomikanje proti krajšemu delavnemu dnevu v vsej jeklarski industriji tekom zadnjih desetih let.

"Leta 1910," je rekel, "je bilo 75 odstotkov uslužbencev v topilnicah zaposlenih po dvanajst ur. Deset let pozneje pa je delalo le še 30 odstotkov teh delavcev po 12 ur. Danes pa znaša število teh delavcev preej manj kot 25 odstotkov."

"Leta 1910 je bil le en odstotek delavcev pri odprtih pečeh zaposlen po 8 ur, dočim ni bilo pred desetimi ali dvanajstimi leti niti enega delavca, ki bi delal po osmih ur na dan. Celo v valjarnah, kjer pride tonaža vpoštov pri plači in kjer so procesi tako mehanični, da dolgi dan le počasi izgine, je postal sedemurni delavni teden redka prikazan, in 12-urni delavnik splošno prevladuje, pomešan s štiami po 10, 9 in 8 ur. 12-urni delavnik se je manj oluril v valjarnah kot pa v topilnicah železa ter pri procesih izdelovanja jekla."

Oficijelna ugotovila pravijo, da je v pittsburghskem okraju zaposlenih danes 135,000 mož pri direktnem izdelovanju jekla. Manj kot 15 odstotkov teh mož dela po 12 ur na dan in le 5 do 6 odstotkov jih dela po sedem dni na teden.

Jeklarski izvedenec je rekel, da sta 12-urni delavnik in sedemdnovni delavni teden skoraj popolnoma izločena iz te industrije in da je le še vprašanje časa, ko bosta popolnoma izginila.

Po mnenju izvedenca je taka izprenembra kaj nagla, če upoštevamo dejstva, da je bil dolgi delavni dan globoko vknorenjen v industriji in sicer vsled tega, ker ni mogoče procesov pri izdelovanju jekla prekiniti. Izprenembra v prilogu krajšega delavnega dne pripisuje uvedbi mehaničnih priprav, ki krčijo število mož ter manjšajo produkcijske stroške tako da lahko jeklarske naprave plačujejo skoraj isto placo za krajši delavni čas kot so jih prej plačevali za 12-urni delavnik.

Tudi med jeklarskimi delavci je še vedno dosti takih, ki imajo rajši dolg delavni dan ter dodatno plačo. Med temi so predvsem delavci tujega izvora ter mladi Amerikanci, ki hočejo le denar in ki se malo brigajo za ure, tekom katerih morajo delati.

Uvedba novih procesov je izdatno zmanjšala napore 12-urnega delavnega dne, ter zelo povečala odmore, tekom katerih ima delavec le malo ali skoraj nič dela.

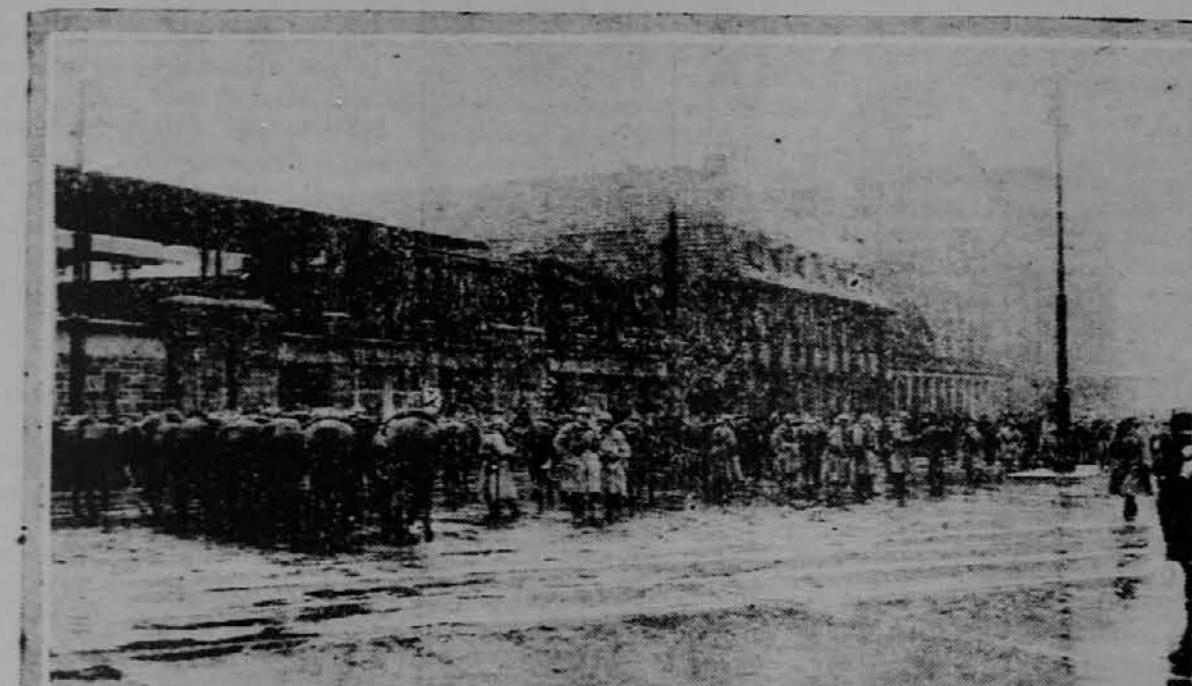
Sedaj prevladujoče pomanjkanje dela je skoraj povsem onemogočilo uveljavljenje osemurnega delavnika. Tega mnenja so tako delodajalec kot delavec v tem okraju. Če bi to izprenembra uvedli nenadoma, bi poskočili producijski stroški za 15 do 18 odstotkov in jasno je, da bi s tem poskočila tudi cena raznih jeklarskih proizvodov. (Tako piše newyorski "World", ki sicer ni proti delavcem, a je vendar bolj za kapitaliste kot pa za delavce. — Op. ur.)

DE VALERA POZVAL NA PRE- ZRAČNA PROGA IZ MOSKVE DAJO OROŽJA.

V TIFLIS.

Dublin, Irska, 29. maja. — Moskva, Rusija, 29. maja. — Končno bo zavladal na Irskem Najdaljša trgovska zračna proga na celiem svetu, namreč iz Moskve v Tiflis, dolga 2000 milj, je bila včeraj otvorjena s poskusnim letom štirih aeroplakov nemškega leta. Aeroplani bodo vodili odložje svoje orožje. Ničle ne pričakuje, da bo imelo povelje za do štirikrat ustavili. Med osmimi prekinjenja guerilla bojevanja potniki so tudi trije Amerikanci, kak neposreden. viden učinek, ki so zaposleni pri pomožnem dejanju vladu trdi, da je večina in ki se vračajo na svoja mestesa že prenehala boriti se, ne sta po kratkih počitnicah v Moščakova tonadovnih povelj, skri.

NEMIRI V ZASEDENEM RUHRU.

V namenu, da razprši zborovanje 30.000 strajkarjev, je streljal dortmundska policija v ljudsko množico. Vnel se je vroč boj med komunisti in policijo, česar posledice je bila 70 mrtvih majnarjev. Gornja slika nam kaže francosko kavalerijo na dortmundski postaji. Spodaj je nemški policijski kavalerist, katerega civilisti pozdravljajo.

EKSPOZIJA V FAYVILLE, ILL.

Šest ljudi je bilo ubitih pri eksploziji v smodnišnici. Požar v kemični napravi v New Jersey. — Škoda precejšnja.

Cairo, Ill., 29. maja. — Šest mož je bilo ubitih in nekaj jih je bilo poškodovanih tekom dinamitne eksplozije, ki se je zavrhla v Aetna Powder napravi v Fayville, Ill.

Tako se glase pomanjkljiva poročila, ki so dospela v to mesto. Vse brzjavne in telefonske zvezze so bile prekinjene. Zaenkrat se ne ve, kaj je bil vzrok eksplozije.

Filipsgburg, N. J., 30. maja. — Dvajset moških je dobilo težke poškodbe in deset nadaljnih so premagali etrovi plini, ko je dosegel požar v Baker Chemical Co. Plant kotle z etrom ter povzročil eksplozijo.

Požar, za kogega vzrok še ne vedo, so razkrili v prostorih za etar.

Se predno so imeli uslužbenec v tem delu naprave priliko pobegniti, so plameni objeli kotle z etrom, in sledila je eksplozija.

Iz kotlov so švignili zublji ter objeli uslužbence, dočim so etrovi plini napolnili zrak. Požarna brama z maskami je rešila obžigane in drugače poškodovane iz gorečega poslopja.

Kompanija ceni škodo na 10 tisoč dolarjev.

VELIKANSKI POTRES V PERZIJI.

Alahabad, Indija, 30. maja. — Poročila iz Teherana pravijo, da je bilo 0000 ljudi ubitih vsled potresa, ki se je pojavil v Turbut-i-Hajdari. Potresni sunki so se pojavljali več ur. Opustošeno je bilo večilo vasi.

Hajdari je malo perzijsko mesto ter leži na veliki Iranski planoti.

SKRČENJE DELAVNEGA ČASA

Tokio, Japonsko, 29. maja. — Narodna predilna zveza je prostovoljno sklenila skrčiti delavni čas svojih uslužbenikov od dvanajstih na deset ur na dan.

D'ANNUNZIO SE JE ZOPET RAZČEPERIL

Laški "diplomat" je bil razžalen, ker so mu dali naslanjač mesto navadnega stola. — V sveti jezi ga je vrgel v jezero.

Rim, Italija, 30. maja. — Gabriel D'Annunzio noči biti na nobenem star. Včeraj je zopet enkrat dokazal, da so neresnična vsa poročila, da se je pričel v zadnjem času hitro starati.

Ob priliki neke veslaške tekme na Gardskem jezeru, kjer so tekmovali različni veslaški klubovi za srebrn pokal, poklonjen od D'Annunzia, je bil zgrajen oder, in udobna naslonjač je bila sreda odra pripravljena za pesnika, vojaka in državnika.

Ko je D'Annunzio došpel na oder, je zapazil, da so vsi drugi stoli nadavnini stoli s pokončenim naslonjalom, in zdelo se mu je, da je naslonjač pripravljen zaradi prava žalitev, kot da bi ne mogel prepreteti nobenega napora več.

Prijela ga je sveta jeza, zgrajena na naslonjač ter ga vrgel v jezero.

Pripravljalni komitej, ki je poznal ljubezen pesnika do raznih starinskih predmetov, si je izposodil ta dragocen stol iz bližnjega gradu. Najeti bodo morali posebnega potapljača, da ga bo dvinjal iz dna jezera.

STIRIM KOMUNISTOM PRETI DEPORTACIJA.

Chicago, Ill., 29. maja. — Štirje komunisti, ki so obtoženi, da so se uddežili komunističnega sestanika v St. Joseph, Mich., bodo najbrž deportirani. Vsled odredbe delavskoga tajnika Davis-a je izstavljal zvezni komisar deportacijske povelja za te štiri komuniste. Dolže jih, da so pospeševali nasilno strmoglavljenje zvezne vlade. Prihodnji teden bodo predstavljeni priseljeniškemu komisarju.

ZAJETI TURISTI BODO IZPUŠČENI

Amerikanec Powell je že tretjič prišel iz banditske postojanke ter sporočil, da pogajanja ugodno napredujejo.

Tsao-Čuang, Kitajska, 30. maja. — J. B. Powell, šankhajski časnikar, katerega so pred kratim banditi začasno izpustili, da pogaja glede oproščenja odvedenih inozemcev, je danes že tretjič dosegel semkaj iz gorske postojanke banditov ter sporočil, da pogajanja ugodno napredujejo.

Tako pravijo poročila, ki so jih dobila danes tukajnja inozemska poslanstva. Ta nov in upaten preobrat v mučni aferi smatrajo tukajnji oficijelni krogi zelo značilnim. Odpotovanje mednarodne vojaške preiskovalne komisije v Tsao-Čuang je bilo preloženo do četrtek.

Komisija, kateri načeljuje general Conner, ameriški komisar v Tienšinu, je nameravala odpotoviti danes. Inozemski diplomati pa so smatrali za primerno, da se odpotovanje preloži, ker bi bila sicer ogrožena pogajanja, ki sedaj povoljno napredujejo.

SMRTNA KOSA.

V Brooklynu je umrl rojak Frank Rovtar, star 24 let. Bolehal je dalj časa. Pogreb se vrši v soboto ob 1. uri popoldne iz hiše žalosti, 94 Scholes Street na pokopališču sv. Trojice. Pokojnik je bil član Slovenskega Delavskega Podpornega Društva v New Yorku. Prizadetim izrekamo naše sožalje.

VPLIV KOMUNISTOV POSTAJA MANJŠI

Njih vpliv na Ruhr okraj ter Saško glavno mesto. — Franci so dovolili povratek nekaterih izurjenih in izvežbanih policirov, ki so razpršili porenske komuniste. — Skupina v Draždanih je bila odkupljena. Mesto Essen je izdal petsto milijonov mark posojila.

Duesseldorf, Nemčija, 29. maja. — Soglasno s številkami iz komunističnih virov, stavka sedaj 300.000 premagarjev v Ruhr okraju ter 160.000 pomagačev, — pumpačev itd. Kovinarska industrija ima šestdeset do sedemdeset tisoč stavkarjev. Če dodamo delavce ene ali dveh nadaljnji industriji, znaša skupno število stavkarjev več kot pol milijona mož.

Stavka v Gelsenkirchen okraju je popolna, kajti niti en rov in niti ena tovarna ne obratuje. Danes zjutraj se je vršilo veliko zborovanje delavcev, ki naj bi razpravljali o ponudbi Berlina, došli v Ruhr okraj pozno včeraj zvečer. Berlin ponuja zvišanje premogarskih plač na približno 10.000 mark ali približno petdeset odstotkov tega, kar zahtevajo stavkarji.

Gelsenkirchen je postal glavno središče komunistične gibanja in tamošnji komunisti imajo v rokah popolno kontrolo. Po celem okraju je prenehalo vse delo. Mesto je sedaj mirno in po njem potrulirajo mešane straže komunistov in socialistov.

Položaj v večini drugih okrajev v Ruhru je še vedno negotov, kajti sedaj so komunisti na površju, sedaj pa na dno. V Dortmundu so razmere zopet skor normalne, in beli razširjajo aktivno protistavkarsko propagando, s pomočjo sestankov ter delitve brošur.

V Witten obratujejo velike železniške popravilne naprave povsem normalno. Isto velja glede jeklarskih naprav v Mennesmann, dočim so železnišarske naprave Stinnesa zaprte. V Hoerde okraju delata delata približno dve tretini mož. Tam so se včeraj spopadli delavci in stavkarji.

V Bochumu se je vnel danes zjutraj nadaljni boj. En komunist je padel, več pa jih je bilo ranjenih. Mesto je brez plina, a sicer je položaj približno isti kot včeraj.

V Essenu kontrolirajo komunisti še vedno dobro živil. Vršil se je sestanek komunistov in socialistov, da se ustanovi mešano delavsko policijo, ki naj bi delovala skupno s kriminalno policijo in požarno brambo pri vzdržanju reda in miru.

Mesto Essen je objavilo izdajo 500.000.000 mark posojila, da se preskrbi nazaposlenim delo pri občinskih izboljševanjih in za nabavo živil.

V Duisburgu se je razširila stavka na kabelske naprave, Westende rove ter Curtius soda naprave. Na sestanku delavskih svetov je bilo sklenjeno, da bodo stavljene iste zahteve kot v Dortmundu, za petdesetodstotno povišanje plač in razen tega odškodnino v znesku 150.000 mark za vsko osebo.

Po dneh miru so stavkarji tekom zadnje noči na železnicah znova skušali vpravljati sabotažna dejanja. Bomba se je razpolnila na važni Duesseldorf-Wedau progri ter razdejala tračnice, a zveza je bila danes zjutraj zopet ustanovljena. Blizu dotičnega mesta so dobili štiri neeksplodirane bombe.

Francoska straža, katero so napadli Nemci, je streljala ter ubila enega napadaleca. Eden str

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAJLY

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Točno isto velje tudi na Ameriki	Za New York za eno leta	\$7.00
in Canada	za eno leta	\$8.00
za eno leta	za eno leta	\$8.00
za eno leta	za eno leta	\$8.00

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izveniti nedelj in praznikov.

Diplom krov podpisana in osebnosti se ne pričenjujejo. Denar naj se blagovati pošljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nazaj tudi prešteje nivalitne namene, da bitrejo najdeni nazivniki.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

NARAVNOST SODNIKOV

"Labor Review" piše:

William Howard Taft, vrhovni sodnik najvišjega sodišča Združenih držav, dobiva obresti iz kapitala \$200,000, naloženega pri United States Steel Corporation.

Ta dohodek mu je do smrti zagotovljen.

Sodniki najvišjega sodišča v So. Dakoti so prejemali poljedelska posojila. Dobivali so izmišljene pristojbine za stroške. Izplačali so se zavarovanje zoper točo.

Vspriče teh dejstev bi bilo skrajno mučno človeku, ki bi se hotel boriti proti katerikoli tej prizadeti organizaciji ali podjetju, če bi ti vse časti vredni možje samim sebi ne zamašili ust.

Vrhovnik sodnik Taft je prišel do spoznanja, da nasprotuje njegovo obnašanje uravnosti kot jo je ugotovil pred kratkim American Institute v New Yorku.

To ugotovilo se v isti meri tice sodnikov v South Dakota.

V tem ugotovilu je rečeno:

"Osebno nalaganje denarja in odnosaji: — Sodnik naj se po možnosti izogne osebnega nakladanja denarja v podjetjih, ki bi lahko prišla v sporne zadeve pred njegovim sodiščem. Kakor hitro zasede sodni stol, naj prekine vse zvezne s takimi podjetji, seveda tekom dobe, ko bo lahko to storil brez resnih izgub."

Sodniki v South Dakota pa so dobili svoja posojila potem, ko so postali sodniki.

V ugotovilu je rečeno nadalje:

"Sodnik naj odkloni vsako pravdo, ki ima količajna stika z njegovimi osebnimi interesimi."

Osebni interesi vseh južnodakotskih sodnikov pa so bili zapleteni v velike pravde, ki so se tikale stroškov, a kljub temu so imenovali posebno višje sodišče, kar pomeni, da je izbrala sodnike ena stranka."

Ugotovilo pravi v nadaljnem:

"Zaželjivo je, da se izogne, če le mogoče, vsem odnosom, ki bi vzbudili sum, da bodo ti odnošaji vplivali na njegovo nepristranost ter na izvrševanje njegovih sodnijskih dolžnosti."

Če hoče narod izvedeti resnico glede svojih prvih državnikov naj zahteva podrobna pojasnila glede poljedelskih kreditov z znesku petdeset milijonov.

Tozadovnemu svetu so zmanjkali štirje milijoni vsled nepravilnega postopanja, a kljub temu ni bila vložena v sodišču nobena tožba, ker so bili sodniki na strani krivcev.

POZOR ROJAKI!

V namenu, da se velik krog naših naročnikov še bolj razširi, je sklenila uprava "Glas Naroda" razpisati naslednje nagrade:

Kdor pošlje deset celoletnih novih naročnikov, dobi \$30.00 nagrade v zlatu;

Kdor pošlje dvajset celoletnih novih naročnikov, dobi \$60.00 nagrade v zlatu;

Kdor pošlje štirideset celoletnih novih naročnikov, dobi \$120.00 nagrade v zlatu.

Za vsakega novega naročnika je treba poslati po \$6.00.

Ponudba bo veljavna za tri meseca—od 1. junija do 31. avgusta.

Rojaki na delo!

S pridobitvijo čimveč mogoče novih naročnikov, boste pomagali v prvi vrsti "Glasu Narodu", da se bo še bolj povečal in razširil, poleg tega se vam pa obeta tudi lep zasluzek.

V kratkem napoči doba počitnice. Ljudskošolskim otrokom je dana ugodna prilika, da zasluzijo lepo nagrado.

Čimveč novih naročnikov bomo dobili, temlažje nam bo razširiti in povečati list.

Uprava "Glas Naroda".

Nezreča s flobertovko.

Dne 18. aprila je strejal Oskar Riteček, vajence pri slavičarki Petriček v Celju, iz stanovanja v Razlagovi ulici s flobertovo na vrtev. Ker je bilo proti poldnevu, so hodili po cesti mimo vrta neneči iz okoliških žolev, ki se nahaja v bližini. En strel je po nečem zadel mimočočnega Sletnega Orožje ni igrača za otroka.

Dopisi

New York City.

Kot je že bilo poročano, objava prihodnjo soboto 2. junija Slovensko društvo "Slavec" svojo 25-letnico ter priredi v ta namen koncert v češki Sokolski dvorani, 525 E. 72. St. Poleg "Slavca" in "Domovine" nastopi tudi slovenski kvartet najboljših newyorských pevecov: Potušek, Hudé, Drgane in Muc.

Po končnem vsporedu bo običajna zabava s plesom. Igrala bo Pershak Band. Poleg drugih dobitkov bo izvreban cekin za \$10.

H.

Claridge, Pa.

Dovolite tudi meni malo prostora za par vrstic. Veliko nimam ravno poročati, nekaj je pa le, kar zna morebiti koga zanimati.

Z delom, o katerem vsak počesa, je pri nas bolj srednje. Na unijski majni pri Kivu, kjer sem tudi jaz zaposlen, se dela precej redno in nekateri tudi dobro zaslužijo. O kaki uniji seveda nisem več poznal. Nekateri se plačujejo prispevke, večina pa seveda, pri katerih sem tudi jaz, noče ravno imeti morebitnih sitnosti, ker to pomaga itak veliko ne, kvajemnu imo, ki je pa prazno.

Pri Westmoreland kompaniji na stari majni pa tudi dobro obratujejo. Nekateri nekaj zaslужijo, drugi pa zopet ne, ker je preveč ljudi. Sedaj ravno plotove belijo, da bo lepši pogled, na zunanj seveda, od znotraj je pa menda takot kot drugot po majnah. Na novem šantu, ki je tudi te kompanije, pa čenje, davečkat Štapa. Le hiše prav pridno stavijo in bodo res napravili nekako letovišče. Pa tudi od zunanj snažijo, da ni tako zanemarjeno kot sem že videl po nekaterih bloksah. To je tudi prav. Edino to še malo krajska čas premogarju, ki pride zmučen od dela in mu je v nekako razvedrilo.

Majna Keystone kompanije, ki je gotovo znana rojakom izza

prejšnjih let, je opuščena in ves prenem ven pobran. Kdor rabi star les in drugo ropotijo, se lahko obrne na kompanijo, ki mu poneči prodra.

Omnenim naj še, da je tukaj dne 22. maja urabil občestnani rojak Janez Novak, podomače Ajnže, v starosti 64 let. Doma je bil nekje ob Rovt pri Logatecu. V Ameriko je prišel pred 30. leti, kjer se je ukvarjal v premogovih rovih in si je v starost napokal tudi bolezen, ki ga je položila v grob. Zapušča vdovo ter 6 odraslih sinov in hčer, ki pa že sami zase skrbajo. Bil je pri društvu Owls (Sove) in pri Narodni Hrvatski Zajednici. Drustvo mu je priredilo pogreb na tukajšnje poljsko pokopališče 24. maja popoldne. Bil je dobre narave in srca. Ko sem lansko leto prišel sem iz White Valley na unijsko sejo, sem ga videl prvič po 14. letih. Poznal me je, seveda jaz ne njega, "France, ali me ne poznaš?" Hej, sem se domislil, bil je Ajnže, katerega nisem več poznal. Hodil je ob palici in je bil že ves krov. Pogovarjala sva se, kako je bilo, ko smo razgrajali okrog njegove hiše, večkrat že pozno v noč. Pripravoval je, kako je bilo ob veliki stavki leta 1894, in kako so se obnašali Pinkerton, ki so preprečili žene in otroke ter sploh vse, kar jim je prišlo pod hišo. Bil je tedaj nekje v Canonsburgu in Tarentonu blizu Bridgeville, kjer je do lepih pogledov, na zunanj seveda, od znotraj je pa menda takot kot drugot po majnah. Na novem šantu, ki je tudi te kompanije, pa čenje, davečkat Štapa. Le hiše prav pridno stavijo in bodo res napravili nekako letovišče. Pa tudi od zunanj snažijo, da ni tako zanemarjeno kot sem že videl po nekaterih bloksah. To je tudi prav. Edino to še malo krajska čas premogarju, ki pride zmučen od dela in mu je v nekako razvedrilo.

Majna Keystone kompanije, ki je

je opuščena in ves prenem ven pobran. Kdor rabi star les in drugo ropotijo, se lahko obrne na kompanijo, ki mu poneči prodra.

* * *

V Ameriki se je začela velika agitacija za Forda, ki naj bi bil bodoči predsednik Združenih držav.

Stavim, da v Ameriki ne bo niti boljše niti slabše, če bo Ford predsednik.

Edinote po cestah bo morda malo več ropota.

* * *

Pred prohibicijo so ljudje pili, ker so bili že.

Sedaj pa pijejo, ker je pijača prevedena.

* * *

De Valera je zapovedal svojim

stašem, naj prenehajo strelijeti.

To je znamejje, da na Irskem se niso zavladale normalne razmere.

* * *

Petdesetisoč železnih voz založenih z ledom, bo prevažalo to je sen grozdje iz Californije v vzhodne države.

Če bi bilo vse to grozdje uporabljeno v pravi ameriški namen, bi bilo po vzhodnih mestih toliko jellyja, da bi lahko vse hiše prepaintali z njim. In na vseh mizah bi bile potice velike kot mlinski kamni.

* * *

Ni lepšega v državnem zakoniku ko je dobroga postava.

Ce je pa med dobroga postavami le ena nedostojna, se ljudje vsem njenim tvariščem smejo in vse omalovažejo.

* * *

Včeraj so se vrstile po vsej Ameriki velike parade na čast mrtvym vojakom.

Po Ameriki hodi ob bergljah na tisoče in tisoče živih bivših vojakov, za katere se živa duša ne zmeni.

To je povsem umetno.

Mrtve je lahko zadovoljiti s puhulimi frazami, dočim zahteva živi materialno pomoč.

* * *

To mi je povedal prijatelj, ki je te dni vrnil iz starega kraja.

V Ljubljani zdajo veliko baneno poslopje.

Pa pride mimo Ribnican in vpraša Ljubljana:

— Kaj pa zdajo?

— Norišča za Ribnican — se je glasil odgovor.

Ribnican nekoliko pomisli in pravi:

— Saj se mi je zdelo. Za Ljubljano bi bila noriščica itak premajhna.

* * *

V Ameriko je doseglo te dni 500 Rusov, večinoma boljševiških nasprotnikov in pristaev bivšega carja. Med njimi je tudi precej faliranih ruskih princezn.

Pripeljale so jih ameriške boje na ladje s Filipinskega otoka.

V Ameriko so jih spustili kljub temu, da je priseljenška kvota za Rusijo že zdavnaj izčrpana.

Ko je bil lansko leto železničarski štrajk, so priveli ameriški kapitalisti iz raznih evropskih mest v Ameriko na tisoče in tisoče skebov.

To se je zgordilo neoziraje se na kvoto posameznih držav.

Dogodili so se pa tudi že slučaji, da so mater sputali v deželo, s katerim se lahko izvežba za dobro bodočnost z visoko plačo. Westinghouse družba nudi pridnemu delavcem vse prilike; pošilja ga v šole, uči ga obrti, skrbi za njegov dobrobit v duševnem in telesnem oziru; nima predvodov proti nobeni načnosti.

Delo v elektrarni je najčistejše in najboljše, in Westinghouse tovarne so modeli sanitacije. V tej vrsti dela ni treba lomiti hrbotov kot drugod, kjer se delavci tako hitro rušijo zdravje.

Pišete v angleščini ali v svojem lastnem jeziku ali se pa takoj osebno oglašite.

Employment Department

Westinghouse Electric & Manufacturing Co.

East Pittsburgh, Pa.

— Advt.

Peter Zgaga

Z advokati je res čudna stvar.

Glasilo Jugoslovanske

Vstanovljena leta 1898.

Glavni urad Ely, Minnesota.

Katoliške Jednote

Inkorporirana leta 1901.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLP PERDAN, 923 E. 15th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neispločanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East
 Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 242 E Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakerswell Bldg., cor. Diamond and Grant Street, Pittsburgh, Pa.
 MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
 FRANK SKRABEC, 422 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
 GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
 PAULINE ERMENC, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIP STERLE, 404 E. Main Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARČ, 528 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tukajko se uradnih razved kateri tudi denarni posiljave na se pošljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošljijo na predsednika porotnega odbora. Prostje na sprejetje novih članov in bolniška spločevanja naj se pošljijo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se pripravlja vsem Jugoslovjanom na obilen pristop. Kdo je postati član te organizacije, naj se zgledi tačniku blitnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

O združenju.

V zadnjem dopisu sem pojasnila br. A. Okolišu, da je v naših pravilih točka, ki dovoljuje združevalnemu odboru, da lahko izpremeni točke v združitveni pogodbi naše Jednote. Točka je čisto jasna in razumljiva ter se da tolmačiti tako, da naša organizacija ne predlaga po združitvenem odboru drugim organizacijam pogodbo za brezposojno sprejetje ali odklove, ampak je pripravljena se pogajati z drugimi organizacijami na podlagi naše združitvene pogodbe, katere se gotovi odstavki lahko izpremeni, da se sporazum doseže.

Če smo iskreni, moramo priznati drugim organizacijam enake pravice kot jih sami zahtevamo. Tega se je zavedala na zadnji konvenciji naše Jednote tista večina, katero br. Okoliš omenja v zadnji polemiki ali razmotrovjanju. Sedaj se pa poglobimo malo v gospobesedne stavke tega razmotrovjanja in poglejmo, koliko odgovarjajo logiki.

V razmotrovjanju, priobčenem 19. aprila, trdi, da združevalni odbor nima pravice izpremeniti pogodbe. Ko sem ga pa opozorila na točko v pravilih, ki daje moč združevalnemu odboru, da lahko izpremeni točke v pogodbi, se pa sklicuje na večino, ki je sprejela pogodbo tako, kakor je. Kako logično! Kaj ne, br. Okoliš? Manjšina je pa sprejela točko, ki daje moč združevalnemu odboru, da lahko izpremeni gotove točke v naši združitveni pogodbi in za katero on izreka toliko bojazni, ako se jo dà združitvenemu odboru. Nerazumljivo mi je tudi sumišenje, ki se dá čitati med vrsticami polemike, ki stremi za tem, da združitveni odbor ali posamezni člani tega odbora dela proti volji članstva ali proti volji večine delegatov, ki so sprejeli pogodbo. Ako sem omenila v prvem dopisu in pojasnila, da so točke v naši pogodbi vzrok, da se še do sedaj ni prišlo do zaželenega združenja, nisem nà več kot storila dolžnost, ker sem članica združevalnega odbora. Vedela sem pa že vnaprej, da bodo nasprotniki združenja pomebili to priliko ter zavajali članstvo v napade smer, ker jim je vsaka najmanjša prilika dobrodošla, da nasprotujejo združenju. Le poslušajmo strune, ki jih ubera br. Okoliš. Kaj se ne glasijo vedno strankarstvo, publice, ki sramotijo naše prepričanje, versko, politično itd.? In je prišel že tako daleč, da je poklical na pomoč ameriško ustavo in citiral prvi dodatek k zvezni ustavi. Končno pa pride na vrsto demokracija naše Jednote in njena pravila. Priznam to, da so naša pravila zelo demokratična. Da pa imamo tako pravila, ni zasluga članov takega prepričanja kot je br. Okoliš. Kar poglobite se v zgodovino naše Jednote in si predotejo boje naprednega članstva, da se je speljalo to demokracijo v naše Jednote. Kaj ste mogoče bili vi med tistimi člani, ki so zahtevali pri naši organizaciji odpravo duhovnega vodja zato, da poštane naše Jednote demokratična? Po Vašem pisanju se dà raz-

do pike tako, kakor bo naša po-

gnost, da je v naših pravilih brez veljave že skoro dve leti. Da ima združevalni odbor naše Jednote te točke prenarediti, oziroma popraviti, da so glasom zo našo originalno pogodbo, zato ima ta odbor polno oblast, katero mu dajejo naše pravila. Po pravilih je ta odbor dolžan to izvršiti, zato naj bi se naš združevalni odbor sečel prej ko mogoče ter našo združitveno pogodbo popravil na podlagi pogodbe, sprejete na XI. konvenciji naše Jednote.

Pauline Ermenc, članica združevalnega odbora.

Kot člana združevalnega odbora JSKJ, me veže dolžnost, da se glasim v našem glasilu v prilog združenja naše Jednote z drugimi slovenskimi podpornimi organizacijami. Naša Jednota se je po svojih delegatih in glavnih odbornikih na XI. redni konvenciji izrekla za združenje in v to svrhu je izdelala svojo združitveno pogodbo, katera se nanaša na združenje s SNPJ.

So pa točke v naši pogodbi, katero se popolnoma brez veljave že skoro dve leti. Da ima združevalni odbor naše Jednote te točke prenarediti, oziroma popraviti, da so glasom zo našo originalno pogodbo, zato ima ta odbor polno oblast, katero mu dajejo naše pravila. Po pravilih je ta odbor dolžan to izvršiti, zato naj bi se naš združevalni odbor sečel prej ko mogoče ter našo združitveno pogodbo popravil na podlagi pogodbe, sprejete na XI. konvenciji naše Jednote.

Sele potem bi člani razmotrili o pogodbi v našem glasilu, ko bi bila pogodba že pribičena v glasilu, ne pa sedaj, ko nimamo nobene veljavne združitvene pogodbe. Z razmotrovanjem pogodbe bi se članstvo poučilo, kaj je v korist ali v škodo naše Jednote.

Članstvo bi potem s splošnim glasovanjem odločilo, ali sprejme tako pogodbo ali jo zavrže.

Jaz sem prepričan, da se združevalni odbor naše Jednote zavrne svoje prisege, katero je polabil, ko je prevzel svoja mesta, da bodo vnedino povsod delovali v koči članstva naše JSKJ.

Ako pa hočemo, da se bo združenje v resnici izvršilo, ne smemo biti tako naivni, da bi se izvršilo do pike tako, kakor bo naša po-

gnost, da je v naših pravilih zadržimo s katoliško ali svobodomiselnostjo Jednote ali Zvezo.

Združenje vseh slovenskih podpornih organizacij se bo gotovo izvršilo, prej ali pozneje, pa naj smo danes vsi proti združenju. Količek kasnejše se bo združenje izvršilo, toliko bolj bodo nekateri razočarani.

Kolo napredka se vrta z veliko hitrostjo. Kdor zaostane, je v nevarnosti, da ga pogazi. Kar je bilo včeraj novo, je danes že zastarelo. Najtrdnejši temelji se majijo in bodo če nekaj časa samo še razvaline. Kdor ne gleda, tegi niti ne vidi.

Namen naše Jednote je, izobraževati članstvo v smislu naprednih principov, a nekateri si na vse načine prizadevajo, da bi to članstvo ostalo nezavedno, bojijo se, da bi začelo siano misli, ker kadar bo naše članstvo zadostno mislio samo zase, ne drugi zmaj, takrat se bo združenje naše Jednote z drugimi slov, podpornimi organizacijami tudi uresničilo.

Anton Celarč, član združevalnega odbora JSKJ.

Waukegan, Ill., 26. maja 1923.

Milijski rop na vlaku.

Pred kratkim je bil v Berlinu aretiran Italijan Mario Almrett, nadzornik spalnih vozov na ekspresem vlaku Carigrad—Pariz, ker je osumljen, da je januarja tekočega leta ukradel v Splošnem predoru nekemu pariškemu zlatarju štiri in štirideset petkov osemnajstkaratnega zlata, katero sem prepričana, da ne bodo prej mirovali, da se združenje dosegne. Mogoče bo br. Okoliš doživel dan, ko bo volk požril oveo in njen prepričanje. In bo utuhnila struna o strankarstvu, sramoteno vere, publikacije itd., ker bomo poznali, da je glavno in edino vprašanje združenja gospodarska stran. Vse drugo so le kaprice članov, ki se primejo vsake najmanjše bilke z bpanjem, da ustavijo združenje. Zato će se doseže sporazum z organizacijami, ki so se izrekli za združenje, bo imelo članstvo priliko se izreči za združenje bodisi potom splošnega glavanja ali pa potom zastopnikov na konvenciji.

Zato je nespetno misli, da bo združevalni odbor izvršil združenje, ne da ima članstvo zadnjo besedo. Članstvo vzdruži organizacije in članstvo ima moč v vseh ozirom odločevati. Tako bo tudi v našem združenju.

Pauline Ermenc, članica združevalnega odbora.

Kot člana združevalnega odbora JSKJ, me veže dolžnost, da se glasim v našem glasilu v prilog združenja naše Jednote z drugimi slovenskimi podpornimi organizacijami. Naša Jednota se je po svojih delegatih in glavnih odbornikih na XI. redni konvenciji izrekla za združenje in v to svrhu je izdelala svojo združitveno pogodbo, katera se nanaša na združenje s SNPJ.

So pa točke v naši pogodbi, katero se popolnoma brez veljave že skoro dve leti. Da ima združevalni odbor naše Jednote te točke prenarediti, oziroma popraviti, da so glasom zo našo originalno pogodbo, zato ima ta odbor polno oblast, katero mu dajejo naše pravila. Po pravilih je ta odbor dolžan to izvršiti, zato naj bi se naš združevalni odbor sečel prej ko mogoče ter našo združitveno pogodbo popravil na podlagi pogodbe, sprejete na XI. konvenciji naše Jednote.

Almrett je prišel po izvršenju tativne v Simplon predoru, je sporno, če je bilo dejanje izvršeno v Švici ali na italijanskem tleh in katera država mora staviti vsled tega izročilni predlog. Nadalje je tudi dvomljivo, če bi bilo mogoče ugoditi taki izročilni zahtevi, ker se tiči stvar le nadavne tativne.

Okrajeni pariški zlatar je bil zavarovan pri neki pariški zavarovalnici in ta mu je moral povrniti škodo, a ona sama je bila zopet zavarovana pri neki danskem zavarovalnemu družbi.

Almrett je prišel po izvršenju tativne v Nemčiji, kjer je stopal s strašnim razkošjem. V Štutinu je bival v prvem hotelu mesta pod imenom Angleža Lawsona. Ko je bil aretiran so mu odvzeli še vedno milijonske vrednosti, dočim ni bilo mogoče dobiti od njega nikakoga pojasnila glede pretežne večine plena. Sodilce je privolilo v predlog, da se izpusti Almretti-ja iz ječe proti jammčini 10 milijonov mark. Sodniška blagajna je bila več ur zaposlena s štetjem te svote.

Angleški sklad za v vojni ranjene srbske vojake.

Iz Londona javljajo, da je vodja Lady Markham izročila poslaniku Jugoslavije 7714 funtov sterlingov (okoli tri in pol milijona dinarjev) za ustanovitev fonda, ki se bo nazival "Fond Sir Arturja Markhama in zvezniških ranjencev za ranjene srbske vojake". Poslanik kraljevine SHS je v imenu vlade izrazil plemeniti vdovi svojo zahvalo.

Drzna tativna pri Grobelnem.

Dne 19. aprila okoli treh zjutraj so vdrlji neznanati tatovi v dobro založeno trgovino trgovca Vinčka Narata v St. Vidu. Pod oknom so predlili do 60 em debeli zid ter znosili na voz skoro vse dražje stvari. Police z blagom za obliko so popolnoma izpraznili. Po "težkem delu" so si privedli še nekaj litrov vina in se nato odpeljali. Škoda je ogromna; cena je na 100,000 dinarjev. Onemu, ki najde sled za drznimi tatovi, je obljubljena visoka nagrada.

Ako pa hočemo, da se bo združenje v resnici izvršilo, ne smemo biti tako naivni, da bi se izvršilo do pike tako, kakor bo naša po-

PREDPISI IN NAVODILA
ZA AMERIŠKO DRŽAVLJANSTVO

Z odobrenjem vlade Združenih držav priredil Jugoslovski Oddelek

(Foreign Language Information Service. — Yugoslav Bureau.)

Dodatak.

8. Kdo je napravil konstitucijo?

Zastopniški trimajstorice živinih držav.

9. Q. When was the Constitution adopted?

A. It was adopted by Convention on September 17, 1787, and was declared in effect in 1789.

9. Kdaj je bila sprejeta konstitucija?

Sprejeta je bila po konvenciji dne 17. septembra 1787., in stope v veljavno leta 1789.

10. Q. What is the Constitution?

A. It is the highest law by which the country is governed; it determines the framework of our national government and defines the authority of its different departments; it guarantees certain fundamental rights to every citizen, and fixes the relations of the national and state governments.

10. Kaj je konstitucija?

Najvišji zakon, po katerem se ta dejela upravlja; isti določa ogrodje naše zvezne vlade in ustavnijo delokrog raznih njenih oddelkov; garantira nekatere temeljne pravice vsakemu državljanu in urejuje razmerje med narodno (zvezno) in državnimi vladami.

10. Kaj je konstitucija?

Najvišji zakon, po katerem se ta dejela upravlja; isti določa ogrodje naše zvezne vlade in ustavnijo delokrog raznih njenih oddelkov; garantira nekatere temeljne pravice vsakemu državljanu in urejuje razmerje med narodno (zvezno) in državnimi vladami.

10. Kaj je konstitucija?

A. It is the highest law by which the country is governed; it determines the framework of our national government and defines the authority of its different departments; it guarantees certain fundamental rights to every citizen, and fixes the relations of the national and state governments.

10. Kaj je konstitucija?

A. It is the highest law by which the country is governed; it determines the framework of our national government and defines the authority of its different departments; it guarantees certain fundamental rights to every citizen, and fixes the relations of the national and state governments.

10. Kaj je konstitucija?

A. It is the highest law by which the country is governed; it determines the framework of our national government and defines the authority of its different departments; it guarantees certain fundamental rights to every citizen, and fixes the relations of the national and state governments.

10. Kaj je konstitucija?

A. It is the highest law by which the country is governed; it determines the framework of our national government and defines the authority of its different departments; it guarantees certain fundamental rights to every citizen, and fixes the relations of the national and state governments.

10. Kaj je konstitucija?

Razne vesti.

Prebivalstvo Dunaja.

Te dni je bil objavljen rezultat ljudskega štetja na Dunaju, ki izkazuje, da ima mesto 1 miljon 862.739 prebivalcev. Zadnje ljudske štetje se je vršilo leta 1920 in od tedaj je število prebivalstva narašalo za 2.2 odstotkov.

Najnovejši izum.

"Westminster Gazette" poroča, da je londonsko društvo "General Natia Company" patentiralo najnovejši izum, po katerem se more brezičnim potom pri telegrafskih in telefonskih poročilih prenašati tudi slike ali pa žive osebe v njihovi naravnih barvah. Na ta način bo mogoče brezičnim potom poveči, predavatelje in orkestre ne samo čuti, ampak tudi videti. Najnovejši izum je vzbudil povsod veliko senzacijo.

Moški posnemajo ženske.

V vseh velikih evropskih mestih se je zadnji čas udomačili moda, da hodijo ženske tudi po cestah v oblačah z golimi rokami. Pred par dnevi so pa v Parizu začeli nastopati tudi giganti v suknih brez rokavov. Iz Londona poročajo sedaj, da hočejo kot senzacijonalno novost uvesti mode, po kateri naj bi v vročini tudi moški hodili brez rokavov in z golimi rokami, kakor ženske.

Osem milijonov ponarejenih znakov.

Ni še prav dolgo tega, ko je prišla francoska poštna uprava na sled veliki golufiji. V promet so prišle silno dobro ponarejene poštne znamke po 25 centimov. Državno pravdilstvo je za to izvedelo in policija je napravila pri sumljivih uradnikih preiskavo. Prve aretacije so se izvršile v Nici. Pisma, ki so bila frankirana s ponarejenimi znamkami, so se zadržala na pošti in se je na ta način lahko dognalo, kje so bile znamke kupljene. Ponarejene znamke so se medtem razširile že do Marsicel. Doslej jih je prišlo v promet že preko osem milijonov. Obdolženih je samo v Marsicelle petnajst oseb. Med obdolženci je več dobro znanih, uglednih uradnikov.

Zadevo preiskuje sodišče v Nici.

Tvornica Fordovih avtomobilov v Češkoslovaški.

Iz Prage poročajo, da povoljno potekajo pogajanja za osnivanje velike avtomobilske tvornice Fordovih podjetij v Češkoslovaški. Ta tvornica bi izdelovala avtomobile za celo Evropo.

Nov dragulj so našli.

Nemški profesor Grober poroča o novem, doslej neznanem dragulju, ki se ga v bližini starih safirskega iskalisa v Indiji tamošnji delavci. Najdeni drobi so rujavomodrega sijaja, težki komaj po par karatov in na videz prav neznatni. Natančnejša mineralogija na preiskava je ugotovila, da so eibroni doslej nepoznane boje, namreč modri. Vrednost najdenih kamenčkov se je izredno povečala z brušenjem, ki jih daje sijajen lesk. Posebno večji bliscijo ob robih modrih ploskev rumenkasto in zeleno. Novi prirodoslovni kakov tehnično interesantni dragulj se najde le redko in vedno le v malih količinah. Obrusen tehta kvečjemu 30 karatov. Iskanje se pridno nadaljuje, yes nove najdenke pa na mestu pokupijo Amerikanci, ki so mu že visoko dvignili ceno. V Evropo je doslej prišlo le par drobnih eksemplarjev.

Nov uspeh v avijatiki.

Pariško časopisje poroča, da je znani francoski avijatik Barbet izvršil v Toulousi senzacijonalni pot let v novim tipom aparatu. Ta malii aeroplán ima 7 konjskih sil in tehta le 225 kilogramov. S tem aparatom se je spustil Barbet v višino 500 metrov, krozil nekaj časa nad mestom in se nato zopet spustil na tla. Letel je s hitrostjo 70 kilometrov na uro. Tehnični krogki so navdušeni nad tem novim uspehom Barbetovim.

Usodna eksplozija v Budimpešti.

V tovarni gumbov se je dogodila velika eksplozija in sicer vted tega, ker se je vrgala večja

močina celuloida. Delavei in delave so v gorečih oblikah pobegnili iz tovarne. V teku pol ure so ugotovili, da je zgorelo enajst oseb, ki jih niso mogli spoznati. Osem delaveev je bilo smrtno nevarno ranjenih. Skupno število ranjencev znaša 41.

Sovjeti o pomenu potovanja maršala Focha.

Moskovsko časopisje javlja, da je potovanje maršala Focha v Varšavo posledica prizadevanja francoske vlade, da pride do vojaške konvencije med Poljsko, Čehoslovaško in baltiškimi državami. V kolikor so ti načrti napovedi proti sovjetski Rusiji, povdinja ruski tisk, da se baltiške države radi Focha in Pilsudskega ne bodo dale speljati, ker one dobro vedo, da jim je bližja sovjetska Rusija in njeni rdeča armada nego francoska republika.

"The World Crisis".

Pod tem naslovom je izdal znani angleški državnik Winston Churchill, svoja razmišljanja o svetovni povojni krizi. Knjiga je sijajno pisana ter ji poznavalec angleške politične in sociološke literature prisijojo eno prvih mest med podobnimi publikacijami, izišlimi v zadnjih letih. Knjiga je v Angliji dosegla največji uspeh.

Napad na Caillauxa

Bivšega francoskega ministra predsednika Caillauxa so politični nasprotniki v Tolousu napadli in ga tako premikastili, da se je moral podati v bolnišnico. Napadale so poškodovali tudi Caillauxovo spremstvo.

Medzavezniška komisija in bolgarska avijatika.

Bolgarska vlada je naročila 10 velikih aeroplakov za svojo civilno avijatiko in sicer 3 v Angliji in 7 v Nemčiji. Medzavezniška komisija, ki pazi, da se Bolgarija v smislu določil neujilkov pogodb ne oborožuje, je odobrila nabavo teh aeroplakov, ki morajo biti urejeni samo za potniški in poštni promet.

Pridobivanje premoga v Avstriji.

V februarju se je izkopal v Avstriji 12.873 ton žrnega in 211.195 ton rjavega premoga. Proti mesecu januarju pomeni to napredok za 1022 ton žrnega premoga in nadzadovanje za 20.872 ton rjavega premoga. Splošna prodira prejema je torej nadzadovala za 19 tisoč 850 ton.

Madžarsko oboroževanje.

"České Slovo", ki je v temnih starih s praskim znamenjem ministrstvom, poroča, da madžarska država, ki neprestano moleduje za omiljenje reparacijskih odpadov, po drugi strani neprestano oborožuje svoje armado. Sedaj se nahaja v Madžarski nad 200.000 pušk. 20.000 mitraljez ter okoli 5000 topov. Stevilo vojske je še enkrat takoj veliko, kakor ga dovoljuje Madžarski mirovna pogodba.

Eksploracija vodnih sil Galilejskega jezera.

Razvoj tehnik je prišel tudi do svetopisemskih mest. Na Galilejskem jezeru so začeli izkoristiti vodne sile. Koncesija je že odobrena, kapital za podjetje bo angleški in domaći, pa tudi ameriški podjetniki bi radi pri tej priliki prišli do svojih računov v Palestini.

Nov uspeh v avijatiki.

Pariško časopisje poroča, da je znani francoski avijatik Barbet izvršil v Toulousi senzacijonalni pot let v novim tipom aparatu. Ta malii aeroplán ima 7 konjskih sil in tehta le 225 kilogramov. S tem aparatom se je spustil Barbet v višino 500 metrov, krozil nekaj časa nad mestom in se nato zopet spustil na tla. Letel je s hitrostjo 70 kilometrov na uro. Tehnični krogki so navdušeni nad tem novim uspehom Barbetovim.

Mlinška industrija Jugoslavije je podvezela akcijo za nadaljnje znižanje izvozne carine na moko, da so omogočili izvoz vseh vrst moko. Od jugoslovanskih mlínov morajo doslej izvazati le oni, ki se nahajajo na periferiji, ker pri teh stroških za prevoz niso takoj visoki.

Knjigarna "Glas Naroda"

Molitveniki:

Bog med nami, v platu vezano	.80
Družna paša, v platu vezano	1.25
Druž popolna, v platu vezano	1.
Marija Varbinja:	
v platu vezano	.80
v usnje vezano	1.80
Rajski glasovi:	
v platu vezano	.80
v usnje vezano	1.80
Slirki za dušo:	
v platu vezano	.80

Poučne knjige:

Angleško-slovenski slovar

(Dr. Kern) 3.00

Anglijska služba all nauk kako naj se k sv. maši streže .10

Domaci zdravnik po Knajpu .1.25

Domaci življenje .1.25

Dva sestavljeni plesa: Četvorka in beseda pisana in narisan .35

Devoredreja .75

Filtri računar .60

Gospodarstvo. Zemljepisni pregled .1.25

Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano .1.00

Knjiga o dostojanju vedenju .50

Mlekarstvo v črticami za življene .75

Nemško angleški tolmač .60

Največji spisovnik ljubljanski piešan .80

Nemščina brez učitelja

1. del .50

2. del .50

Novi razum .55

Perotinzar:

1. letnik .50

2. letnik .50

3. letnik .50

Praktični računar .75

Rodičev slovenski angleški slovar .50

Slovensko-angloška slovenica, s slovarjem, trdo vezano .1.50

Sveti pismo stare in nove zavere, vsebuje 1040 strani .3.00

Splošno knjigovodstvo. I. in 2 del \$2.50

Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar .1.00

Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar .50

Slovenska Narodna mladina .1.

Spretna kuharica .1.25

Spretna kuharica, trdo vezano .1.50

Umníčki čebelar .1.50

Umljiva knjižica .50

Veliki slovenski spisovnik raznih raznih pism, trdo vezano .1.50

Zgodbe sv. pisma .30

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev

1. zvezek .65

2. zvezek .35

Zrazne povesti in roman:

Amerika in Amerikani, trd. vez. 4.00

Andrej Hofer .50

Beneska vedežvalka .35

Belgrajski Biser .35

Burke in porenosti .40

Cerknični trdo vezano .1.00

Boja pot na Bledu .75

Boja pot na Smarno Goro .25

Balkanska Turška vojska .25

Čarovnica starega grada .35

Cvetke .35

Čas je zlato .50

Četvrtinar Borograjska .50

Doli z orojem .50

Dve slike - Njiva, Starka - (Meško) .50

Dolga roka .60

Devica Orleanska .60

Dom v svet. Letnik 1908 .2.00

Duhovni Boj .50

Fran Baron Trenk .35

Francesk (2 zvezka) .50

Grešnik Lenard. (Ivan Cankar) .75

Gočeški katekizem .25

Gruda umira .50

Hedvika .35

Humoreske, Groteske in Satire .60

v dobi punti in bojej .50

v zapeči glob

Junaki.

Spisala Bučinska-Teffi.

Vseobče se misli, da v trenutkih nevarnosti vsak človek neizgubno izgubi vso svojo prizoreno ali srečno pridobljeno dostojanstvenost ter se vede kakor zver.

Ljudje so v trenutkih nesreč - ve le ne omedle ali ne dober hišnični popadkov - vselej zelo zanimali. Pojavlja se namreč višja napetost razuma in volje, obije se združi ter izbruhne z vso silo, da bi človek resil in obvaroval svoje lastno ali svojih bližnjikov izvljenje.

Največkrat se nudi takšna prilika obzavati ljudi pri požaru.

Spominjam se, kako je bil neki ljubitelj in posestnik izredne zbirke porcelana, stanjajoč v petem nadstropju, nekdaj prebjurjan poseli po novici, da je v kleti izbruhnil požar. Nikakor ni prišel v zadrgo. Kakor se je kasnejno počahat sam, je vprašal takoj samega sebe: "Kaj storiti?" — Ja nemudoma je odgovoril sam sebi: "Treba je predvsem rešiti dragi poselan!"

In takoj je zaklenil dvere, odpel na stežaj okno ter začel metati dal na pločnik vase za vase, krožnik za krožnikom, skupinico za skupino, niti za hip in prenehal s slojnim poslom, čeprav so mu razbijali po dverih in ga vpraševali, ali ne želi, da se začne pospravljati krhke reči.

Niti besedice jim ni odgovoril, dokler ni opravil svojega dela, dokler ni zalučil poslednje roči skozi okno.

"To se ni končalo z žabno srčno," je pripovedoval potem kaznej, "kajti izmed 'rečnih' reči so bile prav vse na kose razbite, toda pri tem sem imel vsaj priliko prepričati se o svoji junaska hladnokrvnosti v hipu nevarnosti."

In ubogi junak se je le s težavo izmotil iz te gde historije.

Sodrža je že taka! Jasno pred njo izraženo nesobnosti junakova si razlagati kot gnušno pohepnost po zavarovalnici...

Sodrža je pač taka!

Pozor, rojaki!

V naše uredništvo prihajajo sleherni dan pisma z vprašanjami, kakšne so delavskie razmere v tej ali oni naselbini, če je takoj ali tam štrajk, če bi se dobili delo in kakšno delo je na razpolago. Nekateri se sklicujejo tudi na oglas, ki so objavljeni v našem listu. Vsem tem odgovarjam: Uredništvo ne more nikomur svetovati, kje je dobro, oziroma, kje je boljše. Glavni vir informacij naj bodo vsem poročila naših rojakov, ki porečajo o delavskih razmerah. Na tako poročila je danti veliko več kot pa na vse slavospev raznih kompanij. Predno se kdo odloči iti v kak kraj, naj se natančno prepriča, kaj ga čaka. Če je bližu, naj gre osebno pogledat, če je pa kraj oddaljen, naj bi škola trošiti za vožnjo, naj se obrne na kakega rojaka v dotednem okraju za potrebne informacije.

Starega pohotneža so prijeli. Na Savinom v Beogradu je bil izvršen te duji res odvraten zločin. Neki sedemdesetletni starec, pek Jačim Bošković je zabil v predvorje vaske cerkve neko desetletno Vero Srebič, dalji tam čokolade in bonbon ter jo potem odvedel proti neki novogradnji. Ljudje, ki so to videli, so začeli sumiti, da starec nima poštenih namenov in so mu sledili. In res v mračni sobici nedograjene stavbe je hotel pohotni starec zadržati svoji pohoti ter je dekleten zamašil usta, da ne bi vipo. K greči so v tem že prispeli ljudje; ko jih je starec opazil, se je hotel z njimi celo stopst. Seveda so ga chvabali, nakar so ga izročili policijanemu orožniku, ki je pohotnega stara odvedel na sodišče.

"Kaj je torej?"

"Pri Ličavki gori seno. Samo, za božjo voljo, ne prestraši se! Edino tega te lepo prosim — ne ustraši se!"

"Kaj je? Kaj se je zgodilo?" je strmeša žena. "Ne bom se prestrašila, samo povej mi, za kaj gre!"

"No, tak vidis! Praviš, da se ne boš ustrašila, pa si že vsa blešča! Le kaj naj počnem? Le kaj naj storim? Zeli se mi, da se zblaznim."

Zgrabil se je za glavo in se opokel.

"Kje je Mitja?" je vzkliknila žena. "Tako mi odgovori, kaj se je zgodilo z Mitjo?"

Mož je mahnil z roko: "Nič se mi ni zgodilo. S pesturnjo je v parku."

"Kaj je torej?"

"Pri Ličavki gori seno. Samo, za božjo voljo, ne prestraši se! No — rotim te!"

Zenska ga je pogledala, tlesknila v roko ter se začela krohotati.

"Mož Bog!" je vzkliknil mož. "Dobil je histeričen napad! Saj sem vedel!"

A prav nič ni prišel v zadrgo. Popadel je vrč in ne oziraje se na ženine krike in proteste, ki je zlit vso vodo na glavo.

Tedaj se je žena prenaha smejati ter ga je palnila skozi dve.

Zahtel je ter poslal takoj sla na konju v mesto po zdravniku. —

Videla sem sama še enega junaka. Tudi ta junak je bil posestnik (kakor je videti, še ni ubožala ruska zemlja); gorenju mu je dom, star, razpal, določen že, da ga prihodno pomlad poderò do tel.

Ljudi se je nateklo iz vseh okolnih vasce na posestvo toliko, da je bilo vse črno. Mužki so kričali, ženske jarkale. Posestnik pa je stal spredaj pred vsemi, ziral topo v ogenj, pritiskal na svoje prsi neke razigrane skornje, ki so bili, kakor se je pojasnilo kasneje, last starega vrtnarja. Rešil jih je pred požarom.

Posestnik je torej stal in se pač, kakor bi bil zelo zadovoljen. Ko se je na hili, do polovice zgo-

PREPRIČEVALEN DOKAZ

Če bi si lahko osebno ogledali mlekarne, iz katerih prihaja Bordenovo Grade 'A' mleko, bi bili takoj prepričani o prednostih tega nenavadno dobrega mleka.

Zagonetno, toda resnično.

Igrača slepe usode.

Iz indijanskega teritorija prihaja trpka povest o Charnes Tidwellu, ki je bil spoznan krvnim umoru, katerega ni izvršil in ki je bil pred kratkim izpuščen iz jetnišnice v Atlanti, kjer je preživel tri in dvajset let. Tidwell je Amerikanec. To je ž druga afra take vrste, ki je prišla v Združenih državah na dan v teku par tednov. Vredna je vaše pozornosti.

Spomladi leta 1899 je odšel Charnes Tidwell, da dela na farmi svojega bratranca v Rabbit Trap Valeym, med zaspanimi, brezstevnimi gricemi Ciroki plemena. Tidwell je bil star osemnajst let, visok in raven kot sveča. Tradicija pravi, da se je pretakala v njem indijanska kri, a njegov obraz ne kaže niti najmanjšega sledu indijanskega izvora. Bil je zdrav, prost med slavnimi gromi ter deviškimi gozdovi indijanskega teritorija.

Bratranec, na kogega farmi je Tidwell delal, je bil Jim Brown, dosti starejši človek, ki je imel ženo in tri otroke. Od jurjanje zore pa do solnčnega zahoda se je Brown mučil na svojem zemljisku, pulil štore, odnašal kamne, trebil grmicevje, oral, sejal in žel. Mladi Tidwell se je z vnečno lotil dela in veselilo ga je prekašati svojega starejšega bratranca. Take majhne zmage so ga zadovoljile. Bil je le malo šolan. Njegova domišljija ni nikdar potihnila preko meja zelenega pogorja. Življenje, kot ga je razumel on, je bilo omejenjo na Rabbit Trap Valley.

V tem gorskem raju pa je bila neka ženska. Nosila je obliko iz flanele, se mučila v kuhinji, potila na polju, dojila otroke, tekmovala z moškimi glede surovosti, a vendar je bila tako Eva kot Helena in konečno tudi Judita. To je bil žena Jim Browna. Predno se je Jim poročil ženo v Arkansusu ter jo privadel s seboj v Rabbit Trap Valley, so jo smatrali za lepotico ter nekako čarovnico, kot pravi moj dopisnik Oklahome. Ta ženska se pričela ozirati za tem močnim mladim bratrancem iz mladenči se je odzval njeni zapeljivosti.

Jim Brown je to videl, razumel ter na mestu odpustil svojega sorodnika s svarilom, naj se nikdar ne pokaže na farmi ali v bližini Mrs. Brown.

Charnes Tidwell je vzel denar, katerega je zasluzil, spravil svojo siromašno lastnino v sveženj ter odjahal na muli v najblizišo naselbino, kjer je ostal, mogoče radičega, ker ni mogel iz bližine svoje oboževane ali ker ni vedel, kam naj gre.

Par dni pozneje, dne 17. junija 1899, je bil Jim Brown ustreljen, ko je oral na svoji njivi. Charnes Tidwell je bil arretiran in istotko tudi Mrs. Brown. Sosejde so stanovali daleč narazen v

klonili vsako posredovanje.

Tidwell je postal star štirideset let. Mati se je medtem izpremenila v staro in poraženo žensko. Pred dvema leti je legla s svojim bremenom ter umrla.

Jetnik v Atlanti je bil obveščen o tem ter videl v njeni smrtni uničenju svojega zadnjega upanja. Popolnom se je izpremenil. Šele smrt ga je prepričala, kako brezpolden je vsak odpr.

Medtem pa so se završile v Rabbit Valley številne izpremembe.

Drugi mož Mrs. Brown je umrl in postal je drugi vlogo. To je bil dosti bolj važen dogodek za Tidwella kot bi si mogel misliti. Do tega sponziranja pa je prišel še eno leto pozneje. Ženska, ki je bila vrok vse njegove nesreče, je takrat zbolela in rekla so ji, da bo umrla. Predno je umrla, je skesan vse priznala.

Leta 1899, ko je bil Jim Brown ustreljen, — tako je pripovedovala — je na tajnem sprejemala pozornosti moža, ki je postal pozneje njen drugi mož in ki je bil takrat že mrtev. On, ne pa Tidwell, je ustrelil Jim Browna. To je vedela od prvega pričetka, a si ni upala govoriti, ker je bila sama obtožena, ker ni imela nobenega dokaza, katerega bi sodišče sprejelo in ker se je bala svojega občudovaleca. Ta človek je tudi prisilil njenega sina, da je po kriju pričal proti Tidwellu. Vse dokaze proti Tidwellu je skrbno pripravil zmagoviti ljubimec.

Kmalu po tej izjavi je umrla.

Slučaj Tidwella, ki je bil brezuspešno predložen že trem predsednikom, je nato predložila predsedniku Hardingu kongresnica Roberston. Justični department je odredil novo preiskavo in posledica te preiskave je bila, da je predsednik Harding izdal polno pomločenje ter oprostil Charnes Tidwella.

Mož, ki je preživel tri in dvajset let in ječi, ker je bila žena nekega drugega preveč radodarna s svojim smehljajem ter drugim, se je vrnil med grice in doline svoje nesrečne mladosti. Tam pa je našel, da se usoda še vedno igra z njim.

Ko so pred par leti razdelili zemljo Čiroki-Indijancev, je dobila mati Charnes Tidwella osemdeset akrov zelo malo obetačoje zemlje. Ko je umrla, je prešla ta zemlja povsem naravno v lastnjenega sina, ki je bil takrat v Atlanti. Tedaj pa so zasledili na njegovi farmi petrolej in sicer v izdatnih množinah. Charnes Tidwell, uboga žrtev slepe pravice, prejšnji kaznjene, je postal milijonar.

Res je, da je star štirideset let. Vrjetno je, da ni skoraj četrtoletje vječi povečalo njegove pri-

like da doseže visoko starost. Gotovo je, da je jedro njegovega življenja zdroljeno in da je krična kazn pustila na možu sledove, katere ne more izbrisati nobeno bogastvo. Kljub temu pa je vedno boljše biti bogat kot pa reken. Konč Monte Cristo je prijetnejši kot pa pričetek. Dumas spi sladkješ kot Žola.

Kaj pa pravica? Še nadalje bo ostala to kar je vedno bila: zelo uboga, zelo človeška in zelo koruptna ocena, kaj je prav in kaj je resnično, kajti pravica in resnica sta nam tako nedosegljivi kot sta bili Pilatu.

Telefon urada: 424
Telefon stanovanja: 42

DR. W. L. GAUTHIER
Špecialist za oči, ušesa, nos in grlo.
Očata pravilno prirejena.

Soba 320, First National Bank Building
VIRGINIA, MINN.

Harmonike
Ako želite imeti res dobro in trošeno slovensko, nemško ali krematni harmoniki, obrite se na znano tvrdko za pojasnilo ali pa pridite osebno.

LUBASOVE
Harmonike, tach vrst imam tudi v zalogi in sem medj edini zastopnik teh. Pritisnite po cenik.

Se vam ujedno priporočam.
Anton Mervar
8221 St. Clair Avenue Cleveland, O.

NAJMANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim narodnikom "Glass Naroda" v državi Ohio naznajmo, da jih bo obiskal naš poštovalni zastopnik.

Mr. ANTON SIMČIĆ, kateri je pooblaščen nabirati načrtno za naš list, zatorz presimo rojake, da mu bodo kolikor mogote naklonjeni.

Slovene Publishing Co
POSEBNA PAPRODAJA NAJBOLJŠIH IMPORTIRANH HARMONIK
ZA CENO, ZNIŽANO NA POLOVICO.

Napravljene iz prvovrstnega materiala, najnoviji modeli, izredno močne pisične, močna gozdila, neprosluhi prvovrstni modeli, krasni obred.

Imamo načrtni, kako kontrolirati naduho.

Na de, nko je to delo bolezni, nko pa je pojavitve le po kratkih časih, nko pa je senena morala ali pa kronična zaduha.

naročiti morate brezplačno poskušati načrtna.

Na to se ne gleda, v kaki klimi živite, ne gleda na vašo starost ali opravilo, ako vas muči naduha ali morala, načrtni želimo postati onim, ki se načrta.

Posebno želimo postati onim, ki se načrta.

Posebno želimo postati onim, ki se načrta.

Načrtna je preveč dobre.

Načrtna

